

מידע בסיסי			
אביב תשמ"ו 2016			
סטודיו תימטי בשימור (תכנון כולל 6):	205694	5	
מיקום הקורס:	א/ד 14.30 – 19.30 ד 10.30-12.30		
רותי ליברטי שלו	rlshalev@gmail.com	054-2133105	רביעי 13:00-14:00 בתיאום מראש

תאור הקורס
<p>מקצועות קדם תכנון כולל 5</p> <p>סיכום תמציתי של הקורס</p> <p>סטודיו תכנוני לתלמידי שנים ג'-ד' המתעניינים בממשקיה של הסביבה ההסטורית המשתנה עם העבר וההווה של המרחב האורבני, מהמבנה הבודד, דרך המתחם ועד המרקם השלם. בבסיס עבודת הסטודיו תעמוד התפיסה שההמשכיות והשינוי דרים בכפיפה אחת בעשייה האדריכלית, והמתח שביניהם הוא הכוח העיקרי היוצר את איכותם.</p> <p><u>האתר הינו בית הקרנות</u> המצוי בחיפה, במרכז שכונת הדר.</p> <p><u>הנושא:</u> הסטודיו יתמקד בעלייתו ונפילתו של בית הקרנות כאחד ממרכזיה העירוניים של שכונת הדר, ויחקור את המבנה והחלל הציבורי שלצידו כתוצר מורכב של תרבות מקומית וגלובלית, מדיניות פיתוח משתנה, ותמורות בהתפתחות העיר לאורך שנות קיומו. דגש מיוחד יושם על הבנת ההקשר הפיזי והתפיסות התכנוניות והתרבותיות שהיוו את הרקע להקמתו של בית הקרנות, ועל שלבי הבנייה של המבנה, שכל אחד מהם היוו תוספת על מקור איכותי.</p> <p><u>השאלה:</u> הסטודיו יבקש להציף שאלות עקרוניות הנוגעות לחשיבותה של כוונת המתכנן באובייקט האדריכלי ההסטורי: מה היא משמעותו של ה'מקור' האדריכלי לעומת ה'תוספות' שצבר במשך השנים? מהם ערכיו של מרחב אורבני המורכב מסך חלקים מצטברים שלא תמיד מהווים שלם? והאם האובייקט האדריכלי הינו מוצר או תהליך?</p> <p><u>המתודה:</u> במסגרת הסטודיו נתמקד בהצמחתו של תהליך תכנון מתוך תיעוד וניתוח מעמיק של האתר, זיהוי ערכיו ההיסטוריים והאדריכליים, וכתוצאה מהפנמתם של אלה- התוויית מדיניות שימור ופיתוח. הסטודנטים יתבקשו לברוא את עתידו של האתר מתוך הבנת עברו, ולדון באמצעות הפרוייקט בסוגיות הנוגעות למורשת והמרחב הייחודי שהיא יוצרת.</p> <p><u>המטלה התכנונית:</u> קידום תהליכים של התחדשות עירונית באמצעות שיקום ושימור המבנה הקיים והוספה של עד 200 מ"ר בנייה חדשה לשימושים קהילתיים ומסחריים (פרוגרמה בסיסית תינתן כנקודת מוצא). המוצר הסופי יכלול תכנון אינטגרלי של המבנה, שטחיו הפתוחים והרחבה הציבורית שבחזיתו, ופיתוח שפה אדריכלית וחללית עקבית תוך פירוט חומרי וטכנולוגי.</p> <p>הפרוייקט יהיה מבוסס על מחקר רקע הסטורי תרבותי, תיעוד פיזי של האתר, זיהוי ערכיו ההיסטוריים והאדריכליים ושימוש בהם ביצירתה של התערבות בת זמננו.</p>

<p>הסמסטר יחולק לשלושה 'סבבים' בני כ-4 שבועות כל אחד:</p> <p><u>הסבב הראשון</u>- תיעוד, ניתוח והבנת משמעות האתר – יתקיים בקבוצות של 2-3 תלמידים.</p> <p><u>הסבב השני</u>- כל סטודנט יגבש באופן פרטני את גישתו לתכנון הפרוייקט. פיתוח ראשוני של הפרוייקט מבחינה רעיונית, תפיסת יחסי החוץ-פנים, הגדרת המרחב הציבורי, פיתוח ומיקום של הפרוגרמה, והצעה לעקרונות השפה האדריכלית של הפרוייקט.</p> <p><u>הסבב השלישי</u>- יישום ופיתוח שפה אדריכלית וחללית עקבית, ביסוס הפרוגרמה ופירוט. כל סבב יסוכם בהגשת ביניים/ הגשה סופית.</p> <p><u>קורס סל</u>: הסטודיו ילווה בשני קורסי סל, ולהשגת חוויה של TOTAL IMMERSION מומלץ לכל התלמידים לקחת את שניהם: "הביוגרפיה האדריכלית ככלי לשימור", סמינר של המרצה ד"ר צפירי פיינהולץ, ו'מבוא לשימור' של המרצה רות ליברטי-שלו.</p>
<p>שיטות הוראה</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. העבודה בסטודיו תהיה בעיקרה ביחידים, אם כי תסתמך בחלקה הגדול על אינטראקציה קבוצתית בין הסטודנטים. 2. היכרות עם נושא שימור המורשת באמצעות עבודת תיעוד בקבוצות של 2-3 – במהלך השליש הראשון של הסמסטר. 3. ניתוח תקדימים 4. תרגילים קצרים (בממוצע תרגיל אחד בשבוע לכל אורך הסמסטר) שיוצגו בדיון קבוצתי בסטודיו. 5. הנחיות אישיות- בממוצע אחת בשבוע לכל סטודנט 6. סיורים באתר ומפגשים עם בעלי עניין. 7. הרצאות/ הרצאות אורח/ הנחיות אורח

<p>יעדי לימוד</p>
<p>תכלית הקורס</p> <p>מטרת הסטודיו התימטי בשימור הינה להקנות לסטודנט כלים ראשוניים להתמודדות עם התכנון בסביבות הסטוריות, תוך פתיחת אשנב אל מנעד האתגרים שמציב המושג "שימור המורשת" בהקשר של פיתוח והתחדשות עירונית.</p>
<p>מטרות פדגוגיות</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. הסטודנט ירכוש ידע בסיסי ומושגי יסוד בנוגע לסוגיות מרכזיות הנוגעות לתכנון בסביבה הסטורית 2. הסטודנט יחשף לטיפולוגיות אדריכליות מסורתיות ויעמוד על הקשר בין מאפיינים סגנוניים, טכנולוגיים ותרבותיים באדריכלות זו. 3. הסטודנט ישתמש במתודולוגיה, כלי הניתוח והתיעוד המקובלים בפרקטיקה של השימור, ובאמצעותם יגבש הצהרת משמעות לאתר 4. הסטודנט יתעמת עם מכלול של שיקולים מעשיים, קהילתיים ותרבותיים בשימורה והחייאתה של הסביבה ההסטורית. 5. הסטודנט ילמד לפתח מרחב ציבורי המגיב ליחסי ישן-חדש.

<p>חומרים</p>
<p>מקורות עיקריים לקורס (ספרים, מאמרים)</p>
<p>כרמל, אלכס (1969), <u>תולדות חיפה בימי התורכים</u>, המכון האוניברסיטאי של חיפה</p>

<p>ליין, מ. ועודד היילברנר (2010), <u>איך אומרים MODERNISM בעברית?</u>, הוצאת רסלינג, תל אביב.</p> <p>נאור, מרדכי ויוסי בן ארצי (1989), <u>חיפה בהתפתחותה 1918-1948</u>, הוצאת יד בן צבי, ירושלים.</p> <p>סוסנבסקי, ס. וגילברט הרברט (1985), <u>ארכיטקטורה בחיפה בתקופת המנדט הבריטי</u>, עמ' 185-191, אריאל כתב עת לידיעת הארץ, גליון 37-39 מארס 1985, הוצאת אריאל</p> <p>Alpert C. (1982), <u>Technion: The Story of Israel's Institute of Technology</u>, Keter press Enterprises, Israel/New York.</p> <p>Warhaftig, M. (2007), <u>They Laid the Foundation: Lives and Works of German-Speaking Jewish Architects in Palestine: 1918-1948</u>, Az Druck und Datentechnik GmbH, Kempten, Germany.</p>
מקורות נוספים לקורס (ספרים, מאמרים)
<p>Fawcett, Jane, Ed (1976), <u>The Future of the Past – attitude to conservation 1947-1974</u>, Thames & Hudson.</p> <p>Jokilehto, Jukka (1999) <u>A History of Architectural Conservation</u>. Butterwort/Heinemann</p> <p>Larkham, Peter (1996), <u>Conservation and the City</u> (Routledge)</p> <p>Van Oers, Ron and Sachiko Haraguchi (Eds.) (2010), <u>Managing Historic Cities</u>, World Heritage papers no. 27, UNESCO World Heritage Center</p>
<p>אתרי אינטרנט וקישורים</p> <p>ICOMOS charters (http://www.international.icomos.org/charters.htm)</p>
חומרים נוספים
ציוד מדידה וצילום לצורך תיעוד (פירוט יבוא במהלך הקורס)

דרישות הקורס
מבחנים ובחינות
2 הגשות ביניים והגשה סופית (במסגרת סטודיו התכנון)
תאריך הגשה סופית: יולי 2015
מטלות: תרגילים, עבודות כתובות, הגשות
הגשת פרוייקט תכנון
לימוד והצגת תקדימים של פרוייקטי שימור בעלי רלוונטיות לנושא הקורס והפרוייקט.

מדיון
נוהלים למתן ציונים
קריטריונים להערכת עבודת הסטודנט:
- השתתפות פעילה ושיתוף פעולה קבוצתי
- שימוש במגוון כלי ניתוח להבנת האתר
- יכולת הסקת מסקנות ויצירת סינטזה בין מקורות מידע שונים

- הצמחת הרעיון התכנוני מתוך ממצאי המחקר המקדים
- הטמעה של שיקולים אקלימיים, קונסטרוקטיביים וטכנולוגיים בתהליך תכנון
- תהליך תכנוני יצירתי, מתפתח, עקבי ורציף
- יכולת פיתוח ויישום של הרעיון האדריכלי במעבר בין קני מידה
- פיתוח שפה אדריכלית

משקל מרכיבי הציון:

כללי: 10%

נוכחות והשתתפות מלאה (ללא איחורים) בכל ההרצאות, הסיורים ועבודת הסטודיו
הגשת תרגילים במועדם
השתתפות פעילה בדיונים

סבב 1: 25%

תהליך: תיעודים שונים, תרגילים 15%
הגשה: יצוג תיאור המטלות, תהליך עבודה, אמצעי תכנון עיקריים ותוצר סופי 10%

סבב 2: 25%

תהליך: פיתוח הפרוגרמה, המשך תיעוד ובניית הצהרת המשמעות 10%
הגשה: איכות המוצר האדריכלי והדרך הגרפית בה הוגש. 15%

סבב 3: 40%

תהליך: 15%

הגשה: מוצרי התכנון הסופי והנמקתו דרך ההגשה המילולית וגרפית

רשימת סטודנטים

לוח זמנים

לו"ז סמסטריאלי, תאריכים להגשות, מבחנים ועבודות – יצורף בהמשך
הלו"ז נתון לשינויים במהלך הסמסטר ויתעדכן מעת לעת